

A'

CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI FELSÉG
ENGEDELMÉVEL.

Nro 16.

Költ Bétsben; Böjt-elő Hávának (Februáriusnak)
23-dik napján 1802-dik Elküldésben.

B é t s.

Hertzeg Polignae, Ghuige (Gíz) 's
más törökös Frantzia Familiák, a' Revoluzió
kezdetén Coblentzbe, azután ide vették magokat,
's hol a' Köptsényi Kastélyban laktak Moson Vár-
megyében, hol Posonyban, míg az Orofz Csá-
szárné, nagy darab földet, 's egyéb jószágot aján-
dézozott nekik Ukránia tartományában, melly-
ben Kiöv várossa vidékén, hét elküldésvel ez
előtt, meg is telepedtek. A' múlt elküldésben,
Londonba utazott onnan Gíz, most már Gram-
mont szép ifjú Hertzegné, 's a' békesség meg-

T

léte után Párisba rándúlt onnan, azzal a' reménységgel ketsegtetvén magát, hogy ősi jószágainak ha tsak némelly részét is visszfa nyerheti a' kormányozóktól. De sok szives utánna való járásával se mehetett reá; azért, mint állítják, hogy Hertzeg Gízs, XVIII-dik Lajós, Frantzia Ország Praetendensének Gárda-Kapitánnya. — Nagy szívbeli örömeire szolgált még is Párisban való mulatása az iffjú Hertzegnének, midőn történetből a' Dajkájával találkozott, kinek azolta hírét se halotta, a' miolta oda kellett hagyni hánkodó Hazáját. Igen szívre ható dolgot követett el az alatt ez a' derék Dajka, mint már most ki világosodott. Mert, midőn Roberspierre kegyetlen uralkodása alatt, minden személy válogatás nélkül, szekerekkel hordták az embereket a' vértől füstölgő hóhérok kezeibe, a' Dajka egy iffjú afzszonyt talált látni a' többi szerentsétlenek között a' szekeren, kiről azt hitette el vele eleven képzelődése, hogy az nem egyéb Gízs Hertzegnénél, kit tejével táplált mintegy tizenöt esztendővel ez előtt: sebesen a' szekér elejbe szökik, a' lovak kantárait meg ragadja, 's tele torokkal kiabálja: „meg-álljatok! ez az iffjú afzszony ártatlan, én jól esmerem, — ne vigyétek szegényt a' halálra, — ihol vigyetek inkább engem, tsak hogy ő meg-menekedhessen ártatlan létére!“ Az emberek azt gondolták, hogy valamelly meg-örült afzszony, 's a' szekértől nagy nehezen el rántzigálták, 's félre vitték el-ájúlva. — Tsak későn esett tudtára, hogy él még Gízs Hertzegné, de sok inségek között, 's tsak szerentsére bujdosik

degen Országokon. Nem volt több nyóltz garassánál a' nemes lelkü Dajkának, 's azt is mind a' Lottériába tette, azzal a' szent szándékkal, hogy a' mi ezereket nyer vele, mind ki küldi a' kedves Hertzegné számára! — Könnyü képzelni, mitsoda szívbeli kínok között vált meg ez a' jó lélek Gízs Hertzegnétől, ki Párisból Béisnek vette útját, 's nem régen indúlt el innen Kiovba, tsak egy szoba leánynak társaságában, — télnek idején, — olly meszsze útra. A' Felséges Nápolyi Királynénak meg esvén érzékeny szíve a' Hertzegné szerentsétlen állapotján, két ezer forintot adott úti költségére.

Tegnap újra fényes bált adott Gróf Zichy István Cs. K. Kamarás Úr, mellyben mind a' Felséges Nápolyi Királyné három Királyi Kis-Aszszonyaival, 's egy iffjú Hertzegével, mind pedig a' (Toskánai) Na y Hertzeg és Hertzegné, valamint szinte a' Fő Hertzegek, a' Felséges Császár Ottsei meg jelenni méltóztattak.

A' Siket némák is báloztak a' magok módjok szerént. Tsudálkozásra méltó dolog, hogy a' néma iffjú, néma leánnyal tántzolt, még is tactusra forgottak: ámbár ők nem hallván a' musikat, már akkor jární kezdhetik a' tántzot, mikor még tsak pengetik hegedűjököt a' musikusok; 's még akkor is tántzolhatnak, mikor már régen meg szünt a' musika szó. Elöl egy nem siket iffjú és leány forgott a' Német tántzokban, a' kikre n zvéen, 's érezvén a' lábok alatt, a' valamenyire meg hajló deszkázatott, vezérül szolgáltak ezek nekik a' tactus el találásában. Ketten fel is máskarázták magokat, 's sok kellemetes tré-

fát üztek, a' mellyen édesden nevettek nem tsak a' Siket-némák, hanem a' jelen vólt Méltóságok is.

Egymást érik itt a' sok külömbnél külömb bálók. Az árrok is külömbféle. Ha 3, 4, vagy több forintot fizet valaki, vatsorát 's frissítő italokat is kap ingyen. Van tízenhét 's hat krajtzáros bál is, a' hol, a' nagyobb bálók példájára, két szeles fitzkó frissitöt kívánt ingyen magának. A' tsapláros mingyárt ki nyitotta az ablakot, 's fris levegöt ereftett a' szobába.

Frantzia Ország.

Páris Febr. 2-dikán. A' Januárius 30-dikán költ hivatalbeli újság, magából a' közönséges jegyző könyvből közli summáson a' Consulta Lionban tartott gyűlése végezését, mellyen fundáltatik az az előtt Cisalpina, most Olasz Országai Republikának nevezetett Státus. Ennek némelly darabjait közlöttük is már érdemes olvasóinkal: nem lesz mindazáltal a' Státusok jelenvaló állapotját vizsgálókra, sőt az új Historiát fundamentomoson tanulóokra nézve is szükségtelen, ha az említett gyűlés menetelét egy summában láthatják. — Így adja elő ezt a' felyebb le irt újság. „A' Cisalpínai Respublika, melly a' sok öfzve állott Státusok hadakozása között formáltatott, tsak a' békességtől, az időtől, állandó igazgatás formájától várhatta a' maga politikai felállását, 's belső tsendességét. Azt óhajtotta a' Respublika, hogy állandóképpen organizáltassék; az első Konzultól várta ezt, 's

azon kezektől, mellyek által az anya Respublika 6-dik eíztendéjében (1798) fundáltatott, 's azután két eíztendővel fel is állíttatott, meg is nyerte azon segítséget melly az ő valóságos Nemzette való létét elő mozdította.“

„Az eíő Konzul a' Vokok által akarván el végezni az eleibe terjesztett dolgot; mind azon dologba bélátó személyeknek hafznát vette, mellyeket egyenesen maga az Olasz Országai Respublika hafzna kivánt; 's a' vólt a' mit az eíő Konzul a' leg nagyobb meg elégedéssel szemlélt, hogy egy 450 Tagokból álló, 's a' leg érdemessebb Cisalpínusok közzül választott Consulta (Tanáts) gyűlt öfzve az ő kórmányozása alatt, Lionban.“ A' külső dologra ügyelő Minister már December elein ott vólt, 's a' Consulta organizatioján dolgozott öt Deputátusokkal egygyütt; végre meg is állíttatott, hogy a' Consulta 5 szakaszból, osztályból álljon a' Cisalpína Respublikat tévő öt Nemzet számához képest.

Az ötszakaszból álló Consulta külön külön öfzve gyűlvén meg vizsgálta a' Mediolanumi Törvényhozó Tanáts által fel vett Konstitutziót, 's az arra tett jegyzéseit viszfza küldötte a' külső dolgokra ügyelő Ministernek. A' Consultára vólt bízva az is, hogy nevezzen ki olyan magokat érdemessé tett, 's a' közönséges helybehagyást meg érdemlő Polgárokat, kik a' Törvényhozó Tanátsban, 's az új Konstitutzió által fel állított három Kollegiumokban, a' helyet mások felett különösen meg érdemlik. Harmintz személyből álló Deputátzióra bízatatott, hogy

az a' Kormányfőnek fő Hivatalait meg érdemlő
 űze nélyek neveit terjeszse a' Consulta eleibe.
 E' meg lévén az első Konzul tapsolások között
 fogadtatott szavai után az el készített, 's úgy ne-
 vezett 15 Titulusból álló Konstituzió fel olvas-
 tatott: melly ide megy ki:

Az I-ső Tit. 1. Tzikkelyében e van: A' Római
 Katholika Vallás a' Státus Vallása. 2. Tzikkely.
 A' Felsőség aljában szólván a' Hazafiaknál
 Polgároknál van.

A' II-dik Titban meghatározódnak a' Polgá-
 ri, vagy Társaságbeli jussok.

A' III-dik Tit. Azon három választó Kolle-
 giumok formálásáról szól, mellyek a' Nemzeti
 Felsőség fő organumi, a' mellyeknek tagjai leg
 alább, minden két esztendőbe öszve gyűlnek, 's
 gyűlések tsak 15 napig tarthat.

A' Kollegiumok, valamelly oda tartozó do-
 logról való vélekedése, még azért, hogy a' Ta-
 gok benne meg egygyeztek nem lefűsz végezés-
 sé; mivel arra, a' mint alább ki tettűzik, a'
 Törvényhozó hatalom helybe hagyása kívánta-
 tik meg. Ezek nevezik ki a' Státus tanács-Tagja-
 it, a' végzéseket meg vizsgáló Tribúnusokat, 's
 a' jövedelmet számba vevő Kommisszariuso-
 kat.

IV Tit. Az első Kollegiumot teszik az úgy
 nevezett Possidentik, (Birtokosok) az az ol-
 lyan 300 Polgárok, kik leg alább 600 livra esz-
 tendőnként bé hajtó fekvő jószággal bíró Haza-
 fiaktól választatnak. Ez a' Kollegium választ
 maga közzül olyan 9 Tagokat, kikből áll a'
 Cenzura, egy része.

V Tit. A' második Kollegium az úgy nevezett Dotti-kból (Tudósokból) áll, és az olyan 200-ból álló Polgárokból; kik nem csak a' kézi, hanem más nemessebb mesterségekben tudományokban is leg híressébbek, a' vallásra, erköltsökre, politikára tartozó dolgok tudóságban másoktól magokat meg különböztették. Ez a' Kollegium 6 Tagokat nevezhet ki maga közzül a' Czenzorok közzé.

VI Tit. A' harmadik Kollegiumot, az úgy nevezett Commerciantik (Kereskedők) teszik, vagy olyan 200 Polgárok, kik a' kereskedésben magokat leg jobban ki mutató Hazafiaktól választatnak.

VII Tit. A' Czenzorok 21 személyből állanak; kiknek ülések tiz napig tarthat.

A' VIII-dik Tit. szól a' Respublika kormányozásáról; melly egy Praesidensre egy Vice Praesidensre, a' Státus Tanátsra, Ministerekre, Törvényt tévő Tanátsra bizódatik. Az Elölülő 10 esztendeig folytathatja egy végbe hívatalát; de azután is meg hagyódhatik. Ezen Praesidens bir a' törvények ereje szerént végre hajtó hatalommal, mellyet Ministerei által gyakorol. Ez nevezi ki a' Ministereket, a' Polgári és a' Státus dolgaira ügyelő Ministereket, Generálisokat; a' Vice Praesidentst,

A' IX-dik Tit. szól, a' Státus Tanátsról, melly nyóltz, magokat a' respublika eránt érdemessé tett legalább 40 esztendőös Polgárokból áll. A' Feje ezen Tanátsnak az első Praesidens, foglalatosága pedig a' Státus külső dolgairól való gondoskodás.

A' X dik Tit. a' Ministerek kötelességét adja elő. A' Kormányfő végzésének nem lehet addig semmi ereje, míg egy Minister azt aláírása, s' petsétje által meg nem erősíti.

A' XI dik Tit. szerént a' Törvényre vigyázó Tanács 10, legalább 30 esztendő s Polgárokból áll; kik az első Praesidens által választódnak; s három esztendő múlva le tevéődhetnek. Ezek meg határozó Voksal bírnak a' Praesidens által elő terjesztett dolgokban; sőt minden más közönséges foglalatosságokban is adhatnak tanácsot.

XII Tit. A' Törvényhozó Tanács 75 személyből áll; mellynek jussa van a' Kollegiumok végzését meg állítani.

A' XIV dik Tit. a' Tribunusok tevééséről; a' XV dik pedig arról szól, hogy miről tartoznak a' Respublika elő számlált Tisztviselői felelni.

Az utolsó Tit-ban némelly közönséges rendelések vagynak, mellyek közzé tartozik az; hogy a' Respublikában, a' Konstitúció természeté szerént, csak a' Hivatalokkal egygyüttjáró külömbségnek van helye; az egész Respublikában egy forma mérték, font, pénz, egy forma főbenjáró (priminális) s Polgári törvények lesznek. — A' katonai Státus valamiről nem végezhet; — Végrezetre ha a' Konstitúcióban a' Státus Tanács három esztendő el forgása alatt valami jobbitani való észre vesz; azt a' Kollegiumoknak jelenheti, s azok azt meg ítélik.

Minekutánna a' Konstitúciónak fundamentomúl szolgáló Törvény fel olvastatott; nevezetesen az is, melly a' Papságról szól, a' Ra-

vennai Érsek egy beszédet intézett az egész Respublikában lévő Papsághoz, a' Fő Konzul Bonapárte jelen létében, mellyben serkenti minden Vallás szolgáit, hogy vele egygyesült erővel nyomják bé a' Nép szívébe a' mások tulajdona, és a' most közönségesseé tevődött polgári törvények eránt való tiszteletet.

Az első Konzul nagy meg elégedéssel helybe hagyván az Érsek szavait, elő adta, hogy a' Népnak melly igen kell magát Vallása principiumihoz, 's a' Papságnak hasonlóképpen a' Respublika által fel vett principiumokhoz tartani.

Azután a' választott Tisztviselők neveik olvastattak fel; A' Státus Tanácsába (Consulta d' etat) a' következő Tagok léptek be: polgár Marescalchi, Serbelloni, Caprara, Paradisi, Fenardi, Containi, Luose, Moscati. A' Kormányzók Tagjaivá lettek, polgár Melzi Vice Praesidensé; Gvicciardi Státus Titoknokká; Spannochi Törvény bíróvá. — Az első Konzul a' Vice Praesidentst Melzit maga mellé ültette, barátságosan meg ölelte, a' melly a' gyűlés szívében le irhatatlan örömet szerzett, 's mondhatatlan indulatot gerjesztett Bonapárte eránt.

Párisból Febr. 3-dikán. Pápa Ő Szentsége, egy Pásztori levelet (Breve) küldött azon Püspökökhöz, kik hivataljokból való el bocsátásokra önként reá állottak, mellyben Ő Szge érzékeny kifejezésekkel meg dítséri azon Püspökök tselekedetét, kik inkább akarták a' tsendeséget Vallásbeli egyességet, jussaikról való le

mondások által munkálódni, mint sem a' tulajdon haznákra való tekintet által az Ekklesiában való egyenetleségre alkalmatosságot szolgáltatni.

Párisból Febr. 5-dikén. Gróf Cobentzel mint Császári Királyi Párisi Követ; Gróf Rosenbergel egygyütt audientzián voltak az első Konzulnál. — Arra a' nagy paradéra melly itt vólt, száma nélkül való sokaság gyült öszve a' Tuillériai palotába. Az első Konzul eránt; ki Lionból visszja jövetelétől fogva most jelent meg leg először a' közönséges helyen; mindenek a' leg jobb indúlatjokat, leg nagyobb tiszteleteket mutatták.

Párisból Febr. 5-dikén. Az Orosz Császár hathatós közben járója a' Frantzia Hertzegeknek a' mi Kormányfűkűnknel, 's arra akarja ezt venni, hogy esztendőnként való penziót rendeljen számokra. — Az Olasz Respublikának Vice-Praesidense Melzi, eleitől fogva megkülömböztette magát a' Cisalpinai Respublikának revolúcióiban, az ő tanáts adására szüntelen hajlott a' nép, 's ő vólt az a' ki Mediolanum (Majland) városa kultsait Bonapárte eleibe ki vitte: midőn ő ezen város előtt első ízben megjelent. — Még eddig a' Fő Konzul sem maga nem él az Olasz Országai Respublika Fő Praesidense titulusával, sem mások által nem engedte azt magára ruháztatni, 's úgy gondolják, hogy a' számára ki rendelt fizetést sem fogja el venni. A' Fr. Respublika mostani Konstitúziójában fordúl elő egy ilyen értelmű Tzikkely. Egy Frantziának sem lehet addig, idegen Nemzetnél hívatalt vállalni magára, míg hazájában Polgári jussal bír,

a' ki pedig azt vállal magára, vagy valamely Nemzettel különös szövetségre lép, az a' Frantzia Polgári jussát elveszti: Meg lehet, hogy a' Fő Konzult ezen Tzikkelyre való tekintet tartóztatja meg, a' Praesidensi titulussal való éléstől. — Menou Fr. Fővezér, nem nyerhetett magának szabadságot a' Párisba való menetelre. Egyenesen az ő gyengeségének tulajdonítja a' Fő Konzul, hogy Egyiptomban erőt vehettek az Anglusok. Az Amiensi tanátskozáásokban, némely olyan dolgokat kívánt megváltoztatni a' Nagy Britanniai Kormányzók, a' mellyek már az előjáró békeség tzikkelyeiben világosan megváltak határozva. Ezeknek ujjolag való felforratása nagyon akadályoztatta, a' végbékeség felől való tanátskozások rendes folyamatját, 's ez adott okot arra, hogy a' Frantzia Kormányzók is azt kívánta, hogy a' Frantzia foglyok tartásáért semmit se kívánjon Nagy Britannia: ámbar azoknak a' tartásokra tett költség visszaterítéséről ő is ígéretet tett az előjáró békeség tzikkelyeiben; annyival inkább, kívánhatja pedig ezt, mivel minden Nemzet köteleztetik a' háborúban elfogott katonáknak tulajdon költségen való tartására.

A' Tanáts ülése, harmad nappal ez előtt elvégeződött; a' Törvényhozó Tanáts négy ötöd része helyett új Tagok választódtak. Azt hirlelik, hogy a' Tribunátus is telyes számára fog szaporíttatni, 's az új Tagok, a' Státus Tanáts akarajából az előkelő Polgárokból fognak tétetni.

Párisból Febr. 6 dikán. A' Hívataltbeli újság Menou Generálisnak az első Konzulhoz Marsíliából küldött levelét tette közönségsé, mellyben a' többek között azt írja Bonapárténak: hogy a' mesterségekre ügyelő kommisszió Egyiptomból már visszajött, 's hogy azon Társaság tagjai, a' tudományokat 's a' mesterségeket elő mozdítani szándékozó Hazafiak helybe hagyását meg érdemlik. Sokan közzülök, így ír Menou, különösen nevezetes, betses dolgokat szedtek öszve. Ti rendeljétek el, béléástokhoz képest; mimódon kellessék ezen Társaság gyűjteményét, 's próbáit közönségsé tenni.

Párisból Febr. 6 dikán. A' Rumford erőt adó leveße olly nagy betsre kapott Frantzia Országban; hogy tsak nem minden városokba rendelések tétetnek az eránt, Párisban mindennap 3000 jól készült portziókat osztanak ki; mellyből két portzió, az egészséges ember életének táplálására is untig elég. Ezen hasznos leves készítésének mértékje ebben áll: 300 portzióhoz kell, 360 font víz, 96 font krumpli, 30 font árpakása, 30 font bab, borsó, vagy lentse, 3 font tehénhús ésír, ötödfél font só, egy kis bors, 6 font petrezseljem, fokhagyma, veres hagyma, sárga-répa, vagy zeller, 18 font tseléd kenyér. Hogy pedig jól legyen készítve, előre egy nappal a' krumplit meg kell hájától tisztítani, és a' már felyebb kimért víz harmad részével üstbe tölteni, nem külömben a' több főzelékeket is, úgymint: a' borsót, lentsét 's a' t. de ezeket a' főzés előtt 8 vagy 10 órával vízbe kell áztat-

ni. Az üstöt mellybe a' krumpli 's a' főzelék már bele hányatott, délutánni 4 órakor teszi az ember a' tűzhöz, vagy a' katlanra 's gyengén tüzel alá estveli tíz óráig, az alatt pedig a' főzés közben gyakran kell kavarni, 's a' felyebb kimért víznek egy harmad részével, lassan lassan a' mint a' leve el fö fel kell eresztetni. Tíz órakor ki teszi az ember az üstöt a' tüztől, 's éjtzakára befedi. Más nap reggel hét órakor ismét a' tűzhöz kell tenni az üstöt, 8 órakor a' zöldséget belé hányni, tíz órakor meg sózni borsolni, 's ha a' levét elfövi, lassan lassan a' meg maradott vizet reá tölteni, a' főző kalánnal gyakran kavarni, 's 11 órakor kész a' leves.

Párisból Febr. 7-dikén. A' ma kiadatott Moniteur nevü hivatalbeli Újság, kihirdeti a' Frantzia Respublika és az Algiriai Dey között Dec. 17-dikán 1801-dik eszt-ben kötöt békesség tikkelyeit, mellyek által a' régi egygyesség ezen két Hatalmasság között meg újjítatlik.

A' Moniteurben olvassuk, hogy Lord Elgin a' Fényes Portánál való Anglus Követ, a' Hazája, 's Frantzia Respublika között kötöttett békességet, éppen helyben nem hagyja; 's nem gyöz eleget beszélni a' Ministerek ellen.

Brestből Jan. 31-dikén. A' Spanyol Udvar parantsolatot küldött ide Gravina Spanyol Admirálshoz, hogy térjen vizsza innen a' gondviselése alá bízott hajóssereggel egygyütt a' Cadixi kikötőhelybe; de már ekkor régen el-evezett volt ez Sz. Domingó felé a' Frantzia hajóssereggel. Meg tesszik ebből, hogy a' Madridi Udvar,

még ekkor reá nem vehette magát annak a' bé-
kesség kötésnek elfogadására, melyet a' Fran-
tzia Kormányzék híve és akarata nélkül kötött
Nagy Britanniával, igen sajnosan esvén Trinidad
szigetének elvesztése, de a' mellyre már kéntelen
kelletlen is csak ugyan reá állott.

Anglia.

A' Londoni Udvari Újság, kiadta Hutchin-
son Generálisnak azon hivatalbeli tudósítását,
mellyet az Egyiptomból küldött, a' közötté és a'
Kapitán Basa között történt kedvetlen dolgokra
nézve. Külömbözik ez attól, némelly környül-
állások előadásában, melyet a' Párisi hivatalbe-
li Újság szerént mi is közlöttünk Erdemes Olva-
sóinkal. A' Hutchinson jelentésében ezek fordúl-
nak elő. „Öt Bey-k, kikről tudva való dolog
vált, hogy a' Frantziákkal tartottak — kénte-
lenségből, — nállam kerestek óltalmat magoknak,
's ámbár a' Kapitán Basa azt igérte nékiek, hogy
ha a' Török Császár akarata reá állanak, sem-
mi bántódások nem lesz, 's bátran ő reá biz-
hatják magokat, még is félték tőlle, 's kértek
engemet, hogy fogjam pártjokat. A' Kapitán-
Basa nem is sürgette tovább a' dolgot, 's mutat-
ta hozzájuk barátságát. Egykor azután ebédre
hívatta őket a' maga Admirális hajójára. Én
magam is, azon voltam, hogy ezt a' barátságos
hívást meg ne vessék, 's reá beszéltem őket
az elmenetelre. Dél felé hajóra ültek, 's a' midőn
már az Admirális hajóhoz közel voltak, egyne-
hány ízben olly kemény tüzet adatott reájok a'

Kapitán-Basa, hogy négyen közzülök mingyárt meg hóltak. Ezeknek hólt testeiket tsak olly fenyegetődzesem után adatta által a' Kapitán-Basa, hogy ha szép szerént nem tselekszi erővel fogom arra kényszeríteni. Ezeknek hólt testeiket, katonai pompával temettetem el. Így szakadt vége a' barátságának közöttünk." 's a' t.

Londonból Jan. 30-dikán. Bizonyos dolog hogy Fox Frantzia Országba utazik, még pedig a' mint mondják utazásának fő tzelja az, hogy II-dik Károly ott találtatható *Históriájáról* értekezzen, és így a' Stuart Ház *Históriáját* annál nagyobb tökéletességgel el végezhesse:

Elegyes Levelek.

Zemlin Jan. 21-dikén. Mihelyt meghallotta a' Fényes Porta a' Belgrádi Basa meg ölettetését, mingyárt parantsolatott adott több más Basáknak, hogy Belgrád felé nyomúljanak; 's a' Fényes Portának a' gyilkos Jantsárok fejével kedveskedjenek. A' meg ölt Basa fija is gyűjtött már, mint egy 9000 ből álló sereget.

Hamburghól Febr. 5-dikén. A' leg újabb *Muszka* Országai tudósításokból olvassuk, hogy a' már is magát, alatt valói boldogságának előmozdítása által neveztesse tett *I-ső Sándor*, az által is igyekezik, a' *Muszka* Nemzet tudományok eránt való izlését formálni, hogy a' minden nap nagyobb nagyobb számmal kijövő könyvek közönségessé való lételét; a' szoros *Censura* által meg akadályoztatni meg tiltotta.

Petersburgból Jan. 10 dikén. A' mostani Császár példás uralkodása, szerentsés előmenetelt ígér, mind a' tudományoknak, mind a' mesterségeknek és a' kereskedésnek. A' Moskau-i Univerzításban a' Professorok száma szaporítottani fog, egynehányan hívtak meg oda Német Országból, az oda való nevezetesebb emberek közül: A' híres Schlotzernek is a' ki Göttingában Historiát és Statistikát tanító Professor, egy fiát Moskauba hívatta meg a' Császár Professornak 1500 Rubel éftendei fizetésre. Nagyrabetsüli Sándor Császár az öreg tudós Schlotzert, a' ki a' Mufzka, az előtt tsak a' Bibliothékákban hevert krónikák, más Nemzetekkel való megismertetése által nem tsak az Orosz Nemzet Historiájára; hanem ez abban bévágó; Magyar eleink viselt dolgai elő terjesztésére nézve is, elfelejthetlenné tette magát. — Januárius elején egy embert a' befagyott Neva vízen járván, mint-hogy az idő lágyulni kezdett, belé szakadt a' vízbe. Élzre vévén ezt egy Polítziára ügyelő Tiszt, oda szaladt, be ugrott a' vízbe 's jól tudván úszni, szerentsésen ki szabadította, a' szerentsétlen embert a' veszedelemből. A' Császár éppen ott lovagolt el a' víz partján, szemével látta a' történetet. Meg várta tehát míg a' Tiszt az embert a' partra ki vitte; 's könybe lábbodt szemekkel közönte még nékie ember társa eránt mutatott nemes szívűségét, 's le vonván gyűrűjét újjáról azzal ajándékozta meg a' Tisztet, tudtára adván mingyárt azt is, hogy azon órától fogva egy grádíttsal feljebb emeltetett tisztségében.